

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 114

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 14 november 2024

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE EN WERK

Leerlingen en studenten met financiële moeilijkheden - Toekenning leefloon

De Vlaamse overheid biedt meerdere studie- en schooltoelagen aan voor studenten en leerlingen met financiële moeilijkheden. Het bedrag van de toelage varieert naargelang van meerdere kenmerken en uiteraard dient er een onderscheid te worden gemaakt tussen toelagen voor leerlingen in het secundair onderwijs en studenten in het hoger onderwijs.

In enkele specifieke gevallen kunnen meerderjarigen ook een leefloon van het OCMW aanvragen, zowel in het secundair onderwijs als in het hoger onderwijs. Dat kan alleen als de jongere in kwestie geen ondersteuning meer krijgt van de ouders of als het loon van de ouders dermate laag is.

Gezien de economische vooruitzichten lijkt het nuttig om de situatie van deze groepen jongeren beter te begrijpen.

Gelieve de gevraagde gegevens in een Excel-bestand weer te geven.

1. Met betrekking tot het secundair onderwijs:

- a) Weet de minister hoeveel leerlingen een leefloon ontvangen? Graag een overzicht per provincie en per type opleiding (bso, tso, aso, kso) voor de laatste twee jaar.
- b) Weet de minister hoeveel van die leerlingen naast een leefloon ook een studietoelage ontvangen? Graag een overzicht per provincie en per type opleiding (bso, tso, aso, kso) voor de laatste twee jaar.
- c) Zijn er evoluties in deze cijfers zichtbaar? Zo ja,
 - i. Hoe verklaart de minister die evolutie?
 - ii. Denkt de minister dat die evolutie zich in de toekomst zal voortzetten?
 - iii. Hoe evalueert de minister die evolutie?
 - iv. Denkt de minister dat ze maatregelen moet treffen om een eventuele negatieve evolutie een halt toe te roepen?

2. Met betrekking tot het hoger onderwijs:

- a) Weet de minister hoeveel studenten een leefloon ontvangen? Graag een overzicht per provincie en per type opleiding (academische bachelor, professionele bachelor, master, hbo5) voor de laatste twee jaar.
- b) Weet de minister hoeveel van die studenten naast een leefloon ook een studietoelage ontvangen? Graag een overzicht per provincie en per type opleiding

(academische bachelor, professionele bachelor, master, hbo5) voor de laatste twee jaar.

- c) Zijn er evoluties in die cijfers zichtbaar? Zo ja,
 - i. Hoe verklaart de minister die evolutie?
 - ii. Denkt de minister dat die evolutie zich in de toekomst zal voortzetten?
 - iii. Hoe evalueert de minister die evolutie?
 - iv. Denkt de minister dat ze maatregelen moet treffen om een eventuele negatieve evolutie een halt toe te roepen?
- 3. Weet de minister hoeveel het totale bedrag is van alle toeslagen en leeflonen die in de laatste drie jaar naar deze kwetsbare groep van jongeren met een leefloon zijn gegaan?
- 4. Gezien de eerdere vragen vanuit studenten over de kosten bij stages.
 - a) Beschikt de minister over cijfers betreffende de studiekeuze bij leefloonstudenten?
 - b) Hoe analyseert de minister die cijfers?
- 5. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat academische, culturele, financiële en sociale/psychologische drempels ertoe leiden dat kansarme jongeren niet starten aan hogere studies.
 - a) Over welke elementen beschikt de minister om het financiële aspect daarbij te objectiveren?
 - b) Hoe evalueert de minister het huidige beleid rond financiële steun voor studenten?
 - c) Plant de minister nieuwe initiatieven in dezen? Zo ja, graag een plan van aanpak, met timing en budget.

ANTWOORD

op vraag nr. 114 van 14 november 2024
van **BRECHT WARNEZ**

1. Algemene statistieken m.b.t. de begunstigen van het leefloon kunnen gevonden worden bij de POD Maatschappelijke Integratie (zie bijvoorbeeld de [barometer voor maatschappelijke integratie](#)).

Algemene statistieken m.b.t. leerlingen die een schooltoeslag ontvangen, kunnen gevonden worden in de publieke dataloop-toepassing leerlingenkenmerken. Ik heb geen zicht op het aantal leerlingen in leerplichtonderwijs met een leefloon en schooltoeslag. Vragen met betrekking tot de schooltoeslag vallen binnen het beleidsdomein Welzijn. Ik kan dan ook geen conclusies trekken over de evolutie van leerlingen met een leefloon en schooltoeslag in het secundair onderwijs.

2. Een overzicht van het aantal studenten met een leefloon en een studietoelage per provincie werd recent nog gevraagd door collega Katrien Schryvers (Schriftelijke vraag 250, 2023-2024). Aanvragen voor studietoelagen van de academiejaren 2023-2024 en 2024-2025 zijn nog in behandeling.

Het aantal toelagen bij meerderjarige studenten met een leefloon loopt de afgelopen jaren op van 3,35% van alle toegekende toelagen in 2018-2019 tot 5% in de afgelopen academiejaren waarvan alle aanvragen afgehandeld zijn. De verklaring hiervoor moet grotendeels gevonden worden in de globale toename van het aantal jongeren met een leefloon (zie barometer voor maatschappelijke integratie). Daarnaast komen studenten in een graduaatsopleiding sinds 2019-2020 ook in aanmerking voor een studietoelage. In deze groep is de vertegenwoordiging van het aantal meerderjarige studenten met een leefloon het sterkst (+/- 7%) én kan ook de sterkste jaarlijks stijging worden vastgesteld.

3. Deze vraag behoort niet tot mijn bevoegdheid. Ik verwijs u door naar de daartoe bevoegde ministers.
4. Deze vraag behoort niet tot mijn bevoegdheid. Ik verwijs u door naar de daartoe bevoegde ministers.
5. In vergelijking met andere landen is het Vlaamse hoger onderwijs toegankelijk en democratisch. De inschrijvingsgelden zijn relatief laag, er zijn generieke studietoelagen en beurzen, mogelijkheden via het OCMW én de sociale voorzieningen kunnen op maat van de student bijkomend ondersteuning bieden waar nodig. De volksvertegenwoordiger vindt op de website [centenvoorstudenten.be](#), een overzicht van de verschillende mogelijkheden die Vlaanderen biedt aan haar studenten. Om potentiële studenten die twijfelen om verder te studeren omwille van de financiële drempels goed te informeren is er informatie beschikbaar via de brochure "Wat na het secundair onderwijs" en de websites [onderwijskiezer.be](#), [studietoelagen.be](#) en [centenvoorstudenten.be](#). Ook op de SID-in's werd daar de afgelopen jaren meer aandacht aan besteed. Zowel de administratie als de studentenvoorzieningen hebben de afgelopen jaren inspanningen geleverd om die doelgroep beter te bereiken en te ondersteunen. Ik ben er van overtuigd dat zij dat ook in de toekomst zullen blijven doen.

In het regeerakkoord haal ik aan dat ik een brede toegang tot het hoger onderwijs wil blijven garanderen via het systeem van studietoelagen. Deze maatregel uit het regeerakkoord zal later deze legislatuur het voorwerp zijn van verdere beleidsontwikkeling.